

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

till Landstinget med förslag till

- 1) landskapslag om Ålands tekniska läroverk,
- 2) landskapslag angående ändring av 1 § landskapslagen om studiesociala förmåner för elever i yrkesutbildningsanstalter och gymnasiet, samt
- 3) landskapslag angående ändring av 1 § landskapslagen om finansiering av yrkesutbildningsanstalter.

I november månad 1987 överlämnade landskapsstyrelsen en framställning till landstinget med förslag till landskapslag om Ålands tekniska läroverk jämte följdändringar i landskapslagen om studiesociala förmåner för elever i yrkesutbildningsanstalter och gymnasiet samt i landskapslagen om finansiering av yrkesutbildningsanstalter (1987-88 Lt-Ls framst. nr 8). Lagförslagen antogs med vissa ändringar av landstinget i april 1988. Emellertid förordnade Republikens president att lagarna skulle förfalla. Presidentens skrivelse till landskapsstyrelsen med meddelande om att landskapslagen om Ålands tekniska läroverk förordnats att förfalla är sålydande:

"Till Ålands landskapsstyrelse

Ålands landsting har den 27 april 1988 fattat beslut om antagande av landskapslag om Ålands tekniska läroverk.

Vid föredragning i statsrådet i dag har Jag, efter att ha infordrat Högsta domstolens utlåtande i ärendet och sedan även Ålandsdelegationen avgivit sitt yttrande, funnit att Ålands tekniska läroverk enligt landstingsbeslutet upprätthålls av landskapet och står under landskapsstyrelsens överinseende.

Landstingsbeslutet hänför sig till lagstiftningen om undervisningsväsendet, på vilket område lagstiftningsbehörigheten, med vissa undantag varom nu inte är fråga, enligt 13 § 1 mom. 2 punkten självstyrelselagen tillkommer landstinget. De i landstingsbeslutet ingående bestämmelserna om avgifter för Ålands tekniska läroverks tjänsteförrättningar och om tjänstekollektivavtal underlyder enligt 23 § 4 mom. och 36 § 2 mom. självstyrelselagen även landstingets lagstiftningskompetens.

Enligt 13 § 5 mom. landstingsbeslutet skall landskapsstyrelsen genom särskilt beslut kunna delegera sin rätt att utnämna tjänstemän vid Ålands tekniska läroverk

till läroverkets direktion. Denna bestämmelse står dock i strid med 36 § 1 mom. självstyrelselagen, enligt vilket landskapsförvaltningen underlydande tjänster och befattningar inrättas och tjänstemän till desamma utnämns av landskapsstyrelsen. Landstinget har därför överskridit sin lagstiftningsbehörighet.

På grund av det ovan sagda har Jag med stöd av 14 § 2 mom. självstyrelselagen för Åland beslutat förordna att förevarande landskapslag skall förfalla; vilket Landskapsstyrelsen härmed till kännedom meddelas.

Nådendal, i statsrådet den 15 juli 1988

Republiken s president

Mauno Koivisto

Justitieminister Matti Louekoski"

Såsom framgår av Republikens presidents citerade skrivelse förordnades landskapslagen om Ålands tekniska läroverk att förfalla på grund av att det i lagen ingick en bestämmelse enligt vilken landskapsstyrelsen till läroverkets direktion kunde delegera rätten att utnämna tjänstemän vid läroverket, en bestämmelse som står i strid med den grundläggande bestämmelsen i 36 § 1 mom. självstyrelselagen om utnämning av landskapets tjänstemän. Anledningen till att ändringen av landskapslagen om studiesociala förmåner för elever i yrkesutbildningsanstalter och gymnasiet samt ändringen av landskapslagen om finansiering av yrkesutbildningsanstalter förordnades att förfalla var den att det i ifrågavarande lagar ingick sådana hänvisningar till landskapslagen om Ålands tekniska läroverk som skulle ha förutsatt att sistnämnda lag hade kunnat träda i kraft.

De ovan nämnda lagarna vilka förordnades att förfalla var avsedda att träda i kraft den 1 augusti 1988. Från och med det läsår som inleds vid nämnda tidpunkt ändras utbildningen för maskin- och elmästare, bl.a. så att studietiden förlängs med ett skolår, till följd av ändringar i behörighetsreglerna. Med tanke på den ändrade utbildningen i ifrågavarande läroinrättning bör den tidigare antagna lagstiftningen, med de ändringar som påkallas av presidentens skrivelse, bringas i kraft så snart som det är möjligt. Landskapsstyrelsen föreslår därför att det antas en ny landskapslag om Ålands tekniska läroverk jämte följdändringar i landskapslagen om studiesociala förmåner för elever i yrkesutbildningsanstalter och gymnasiet samt landskapslagen om finansiering av yrkesutbildningsanstalter. De föreslagna lagarna överensstämmer i sak med de tidigare antagna lagarna, dock så att presidentens skrivelse beaktats och så att ikraftträdelsebestämmelserna ändrats.

Med hänvisning till det anförda föreläggs Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
om Ålands tekniska läroverk

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

**I kap.
Allmänna bestämmelser**

1 §

Vid Ålands tekniska läroverk meddelas grundläggande yrkesutbildning på institutnivå för avläggande av teknikerexamen och på högre nivå för avläggande av ingenjörsexamen. Undervisningens målsättning är att kvalificera de studerande för olika slag av drifts-, underhålls-, planerings-, lednings- och sakkunniguppgifter inom sjöfart, kraftverk och industri samt med dem jämförbara tekniska och tekniskekonomiska yrkesområden. I utbildningen ingår såväl teori som praktik.

Vid tekniska läroverket kan även anordnas vidareutbildning som syftar till högre yrkeskompetens, fortbildning samt övrig kursverksamhet.

För ordnande av forsknings-, informations- och uppdragsverksamhet kan vid läroverket inrättas ett teknologicentrum.

2 §

Undervisningen vid Ålands tekniska läroverk skall huvudsakligen vara ordnad enligt de grunder som gäller vid statens tekniska läroanstalter.

3 §

Tekniska läroverket upprätthålls av landskapet och står under landskapsstyrelsens överinseende. Undervisningsspråket är svenska.

Angående riksmyndigheternas rätt att inspektera läroverket och övervaka att de studerande erhåller de kunskaper och färdigheter som är fastställda för motsvarande läroanstalter i riket för erhållande av viss, av statlig myndighet godkänd kompetens stadgas särskilt.

2 kap.
Förvaltning

Direktion

4 §

Läroverket förvaltas under landskapsstyrelsens överinseende av en direktion.

Direktionen består av minst åtta medlemmar. Minst fyra medlemmar och personliga ersättare för dem utses av landskapsstyrelsen för fyra kalenderår i sänder bland personer som företräder arbetsgivare och arbetstagare inom de yrkesområden som berörs av läroverkets verksamhet. Dessutom skall som medlemmar i direktionen finnas två representanter för de studerande, en för lärarna och en för den övriga personalen, samt personliga ersättare för dessa. Landskapsstyrelsen utser ordförande och viceordförande bland direktionens medlemmar. Läroverkets rektor är föredragande och sekreterare i direktionen.

5 §

Direktionen sammanträder på ordförandens kallelse. Direktionen skall sammankallas för behandling av visst ärende då rektor eller minst tre direktionsmedlemmar det kräver.

Direktionen är beslutförför då ordföranden eller viceordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Är ersättare för direktionsmedlem förhindrad att delta i sammanträde får annan ersättare inkallas.

Beslut fattas med enkel röstmajoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst, förutom vid personval då lotten avgör och vid behandling av disciplinärt ärende då den åsikt som företräder den lindrigaste påföljden blir gällande.

6 §

På direktionen ankommer

1) att tillse att undervisningen vid läroverket sköts och utvecklas på ett ändamålsenligt sätt,

2) att främja verksamheten vid läroverket, upprätthålla och utveckla kontakterna mellan läroverket och näringslivet samt följa sysselsättningsläget,

3) att övervaka att läroverkets förvaltning och ekonomi sköts lagenligt och ändamålsenligt,

4) att övervaka att egendom som hör till läroverket sköts omsorgsfullt och används på ett ändamålsenligt och ekonomiskt sätt,

5) att årligen uppgöra och tillstålla landskapsstyrelsen en berättelse över läroverkets verksamhet samt en verksamhetsplan och ett förslag till årsstat för läroverket,

6) att anta ordningsstadga samt godkänna reglemente och tillstålla landskapsstyrelsen detta för fastställelse,

7) att anta arbetsordning för läroverket och timfördelningsplan mellan lärarna,

8) att på framställning av lärarkollegiet besluta om avstängande av studerande,

9) att till landskapsstyrelsen avge begärda utlåtanden och göra framställningar som avser att främja läroverkets verksamhet, samt

10) att handlägga övriga ärenden som med stöd av denna lag eller särskilda föreskrifter ankommer på direktionen.

R e k t o r

7 §

Rektor ansvarar för läroverkets verksamhet och skötsel. Rektorn skall

1) leda, övervaka och planera läroverkets verksamhet samt ansvara för den allmänna ordningen och disciplinen,

2) övervaka undervisningen genom att tillse att lärarna vederbörligen sköter undervisningen och sina övriga uppgifter, samt fastställa den övriga personalens arbetsuppgifter och övervaka att de fullgörs,

3) uppgöra förslag till arbetsordning för läroverket och timfördelningsplan mellan lärarna,

4) bereda ärenden och föredra dem vid lärarkollegiets och direktionens sammanträden samt verkställa de beslut som fattats,

5) handha den ekonomiska förvaltningen av läroverket,

6) ansvara för att vid läroverket förs matrikel över de studerande samt över tjänstemännen och den övriga personalen, samt

7) handha övriga uppgifter som hänför sig till ledningen och övervakningen av läroverket.

Landskapsstyrelsen utser, efter att ha hört lärarkollegiet och direktionen, en av läroverkets lärare till prorektor för en mandatperiod om högst fyra år. Prorektorn är ställföreträdare för rektorn.

L ä r a r k o l l e g i u m

8 §

Till lärarkollegiet hör rektor och de lärare som har minst åtta veckotimmars undervisningsskyldighet vid läroverket. Övriga lärare har rätt att närvara och yttra sig vid kollegiets sammanträden. Rektor kan kalla företrädare för de studerande till lärarkollegiets sammanträden.

Lärarkollegiet sammankallas av rektor som är kollegiets ordförande. Kollegiet väljer inom sig en sekreterare. Kollegiet är beslutfört då rektor eller prorektor och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande.

Beslut i lärarkollegiet fattas med iakttagande av 5 § 3 mom.

9 §

Till lärarkollegiets uppgifter hör

- 1) att planera, handha och utveckla undervisningen vid läroverket,
- 2) att yttra sig om rektors förslag till arbetsordning för läroverket och timfördelningsplan mellan lärarna,
- 3) att uppgöra förslag till ordningsstadga,
- 4) att besluta om vitsord för de studerande,
- 5) att fatta beslut i disciplinära ärenden samt vid behov göra framställning till direktionen om att avstänga studerande,
- 6) att avge yttranden i frågor som hänskjutits till lärarkollegiet och göra framställningar som avser att främja undervisningen,
- 7) att besluta om stipendier till de studerande samt
- 8) att handlägga övriga ärenden som med stöd av denna lag eller särskilda föreskrifter ankommer på lärarkollegiet.

R e g l e m e n t e

10 §

För tekniska läroverket skall finnas ett reglemente som fastställs av landshapsstyrelsen. Reglementet skall innehålla bestämmelser åtminstone om

- 1) arbetsårets längd och antalet arbetsdagar under arbetsåret,
- 2) lärarnas och de övriga tjänstemännens arbetsuppgifter,
- 3) intagning av studerande, speciella inträdesfordringar, dimission, vitsord och betyg samt utfärdande av särskilda kursintyg,
- 4) de studerandes rättigheter och skyldigheter,

5) val av lärar- och personalmedlem samt representanter för de studerande till direktionen samt

6) övriga angelägenheter vilka med stöd av denna lag eller särskilda föreskrifter skall ingå i reglementet.

Inrättas vid tekniska läroverket ett teknologicentrum skall bestämmelser om dess ledning och organisation intas i ett särskilt reglemente.

3 kap.

Personal

11 §

Vid tekniska läroverket skall finnas en rektor samt erforderligt antal lärare. Vid behov kan timlärare och annan personal anställas.

Direktionen kan enligt grunder som landskapsstyrelsen fastställer för viss tid förordna avdelnings-, linje- samt laboratorieföreståndare bland läroverkets lärare.

12 §

Kompetenskrav för tjänst vid tekniska läroverket är för motsvarande tjänst i riket föreskriven kompetens.

Timlärares kompetens bör motsvara i 1 mom. stadgade krav.

Kompetenskrav för personal i privaträttsligt anställningsförhållande är sådan yrkesskicklighet som ifrågavarande anställning förutsätter.

Landskapsstyrelsen kan av särskild orsak bevilja undantag från de i 1-3 mom. stadgade kompetenskraven.

13 §

Tjänst lediganslås av direktionen att sökas inom 30 dagar. Direktionen avger utlåtande över sökandena vilket tillsammans med ansökningshandlingarna tillställs landskapsstyrelsen. Tjänsteman utnämns av landskapsstyrelsen.

Timlärare och övriga tillfälliga tjänstemän förordnas av landskapsstyrelsen efter att direktionen hörts.

Direktionen anställer och avskedar personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

Vikarie kan i brådskande fall förordnas av rektor för högst en månads tjänstgöring.

14 §

Angående undervisningsskyldighet och avlöning samt övriga ersättningar för lärare och andra tjänstemän gäller vad därom överenskommits i tjänstekollektivavtal.

15 §

Förutom skyldighet att undervisa ankommer det på lärare att utföra uppgifter som hör till läroverkets verksamhet i enlighet med rektors anvisningar eller vad som föreskrivs i reglementet eller överenskommits i tjänstekollektivavtal.

16 §

Angående lärare och andra tjänstemän gäller förutom vad i denna lag stadgas vad om landskapets tjänstemän är särskilt föreskrivet.

4 kap.

Undervisning

17 §

Läsåret vid tekniska läroverket börjar den 1 augusti och avslutas den 31 juli och är uppdelat i terminer på sätt som föreskrivs i reglemente.

18 §

Vid läroverket meddelas undervisning i enlighet med en läroplan som godkänns av direktionen och fastställs av landskapsstyrelsen.

Läroverket indelas i avdelningar inom vilka undervisningen ges på specialiseringslinjer i enlighet med vad landskapsstyrelsen bestämmer.

Landskapsstyrelsen bestämmer undervisningsgruppernas storlek samt godkänner de läromedel som skall användas vid läroverket.

19 §

Vid läroverket kan ordnas vidareutbildning och fortbildning samt kursverksamhet med landskapsstyrelsens tillstånd. Landskapsstyrelsen fastställer kurs- och läroplaner för dessa.

20 §

Vid behov ordnas elevhandledning, stödundervisning samt specialundervisning.

21 §

Vid läroverket kan ordnas försöksverksamhet i syfte att utveckla undervisningen. Innan försöksverksamhet inleds skall landskapsstyrelsens godkännande inhämtas.

5 kap.

Studerande

22 §

Inträdeskrav till de studielinjer som finns vid tekniska läroverket är till motsvarande läroanstalter i riket föreskrivna inträdeskrav.

Landskapsstyrelsen kan medge undantag från de i 1 mom. nämnda inträdeskraven.

23 §

Studerande skall iaktta läroverkets reglemente, ordningsstadga samt de anvisningar som rektor och lärare meddelar.

Studerande som bryter mot bestämmelserna i 1 mom. och som inte låter sig rättas av varningar kan av direktionen på förslag av lärarkollegiet avstängas för viss tid, dock för högst ett år. Direktionen kan besluta att avstängning skall verkställas omedelbart. Direktionens beslut om avstängande av studerande för längre tid än två månader skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

Innan disciplinära åtgärder vidtas skall studerande beredas tillfälle att yttra sig i ärendet.

24 §

De studerande vid tekniska läroverket bildar en elevkår.

De studerande kan bilda föreningar och studieklubbar som verkar i samråd med lärarkollegiet och under dess tillsyn.

25 §

Vid läroverket kan till privatelev antas person som uppfyller inträdeskraven. Privatelev har rätt att tentera enskilda ämnen och erhålla betyg över avlagda kunskapsprov. Landskapsstyrelsen fastställer de avgifter som skall erläggas för avläggande av proven.

6 kap.
Särskilda bestämmelser

26 §

I beslut som med stöd av denna lag fattats av direktionen eller landskapsstyrelsen får besvär anföras i enlighet med vad därom i rikslagstiftningen är föreskrivet.

27 §

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

28 §

Denna lag träder i kraft den 15 december 1988.

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 25 juli 1967 om Ålands tekniska skola (38/67) och landskapsförordningen den 27 november 1979 om Ålands tekniska skola (77/79).

29 §

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Utbildning som har påbörjats före läsåret 1988-89 skall slutföras i enlighet med tidigare gällande bestämmelser.

Lärare och övriga tjänstemän som innehar tjänst vid Ålands tekniska skola och som uppfyller kompetenskraven i de bestämmelser som upphävs, förflyttas vid denna lags ikraftträdande till motsvarande tjänst vid Ålands tekniska läroverk. Sådan tjänsteman anses utan hinder av de kompetenskrav som är föreskrivna i denna lag kompetent att handha den syssla till vilken han har överförs.

Den lärare som är utsedd till prorektor vid Ålands tekniska skola när denna lag träder i kraft skall anses utsedd till prorektor vid Ålands tekniska läroverk till utgången av år 1991.

Den direktion som tillsatts för Ålands tekniska skola skall till utgången av år 1989 fullgöra de uppgifter som enligt denna lag ankommer på direktionen vid Ålands tekniska läroverk. Direktionen kan dock kompletteras med nya medlemmar i enlighet med vad denna lag förutsätter.

När i denna lag avsedd direktion första gången tillsätts skall den tillsättas för en mandattid som börjar den 1 januari 1990 och utgår den 31 december 1991.

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av 1 § landskapslagen om studiesociala förmåner för elever i yrkesutbildningsanstalter och gymnasiet

-----

I enlighet med landstingets beslut ändras 1 § 1 mom. landskapslagen den 5 juli 1985 om studiesociala förmåner för elever i yrkesutbildningsanstalter och gymnasiet (33/85), sådant det lyder i landskapslagen den 28 maj 1987 (46/87), som följer:

1 §

Denna lag tillämpas på elever i gymnasiet, i de av landskapsstyrelsen upprätthållna yrkesutbildningsanstalter som avses i landskapslagen om Ålands lantmannaskola (45/87), landskapslagen om Ålands husmodersskola med 6 månaders husmoderskurs (23/63), landskapslagen om läroanstalter för hemslöjd i landskapet Åland (13/43), landskapslagen om yrkesundervisning (7/62), landskapslagen om Ålands sjömansskola (11/68), landskapslagen om Ålands sjöfartsläroverk (49/77), landskapslagen om Ålands tekniska läroverk (/), landskapslagen om Ålands handelsläroverk (37/75) och landskapslagen om Ålands hotell- och restaurangskola (93/79) samt på elever som deltar i temporärt anordnad grundläggande yrkesutbildning.

Denna lag träder i kraft den 15 december 1988.

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av 1 § landskapslagen om finansiering av yrkesutbildningsanstalter

-----

I enlighet med landstingets beslut ändras 1 § 1 mom. landskapslagen den 3 december 1985 om finansiering av yrkesutbildningsanstalter (47/85), sådant det lyder i landskapslagen den 28 maj 1987 (47/87), som följer:

1 §

Denna lag tillämpas beträffande fördelningen av kostnaderna för de av

landskapet upprätthållna yrkesutbildningsanstalter som avses i landskapslagen om Ålands lantmannaskola (45/87), landskapslagen om Ålands husmodersskola med 6 månaders husmoderskurs (23/63), landskapslagen om läroanstalter för hemslöjd i landskapet Åland (13/43), landskapslagen om yrkesundervisning (7/62), landskapslagen om Ålands sjömansskola (11/68), landskapslagen om Ålands sjöfartsläroverk (49/77), landskapslagen om Ålands tekniska läroverk (/), landskapslagen om Ålands handelsläroverk (37/75) och landskapslagen om Ålands hotell- och restaurangskola (93/79).

Denna lag träder i kraft den 15 december 1988.

Mariehamn den 31 augusti 1988

L a n t r å d

Sune Eriksson

T.f. lagberedningschef

Lars Karlsson